

1 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **D**

Koně z naší stáje letos nezmítžili v žádném dostihu Velké pardubické.

V přísudku *nezvítžili* se píše *-i* podle shody s podmětem *koně* (podstatné jméno rodu mužského životného).

A) Chyba je v pravopise slova *vyhřivaly*, správně má být *vyhřivala*; jedná se o shodu přísudku s podmětem: *kočata se vyhřivala*.

B) Chyba je v pravopise slova *jely*, správně má být *jeli*; jedná se o shodu přísudku s podmětem, jeden z členů několikanásobného podmětu je rodu mužského životného (*Honza*): *jeli Jana, Petra a Honza*.

C) Chyba je v pravopise slova *vítali*, správně má být *vítaly*; podmětem je výraz *davy*, což je podstatné jméno rodu mužského neživotného, proto píšeme *davy vítaly*.

2 ŘEŠENÍ ÚLOHY

2.1 správná odpověď: **F**

Chová v australské zoo několik těchto predátorů současnosti.

2.2 správná odpověď: **F**

Způsob výběru partnera je u krokodýlů zatím málo prozkoumaný jev.

2.3 správná odpověď: **D**

Významnou roli patrně hraje vzájemná přitažlivost konkrétních jedinců.

2.4 správná odpověď: **D**

Krokodýli ho zřejmě považují za soka snažícího se obsadit jejich teritorium.

Domněnka je naznačena slovy *patrně, zřejmě*.

3 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **C**

pokaždé

Příslovečná spřežka vzniká spojením předložky se jménem (příp. jiným slovním druhem).

Příslovečná spřežka *pokaždé* vznikla spojením předložky *po* a zájmena *každý*.

A) Slovo *vždy* vypadá, jako by začínalo předložkou, ale část slova za předložkou netvoří žádné slovo, které by mohlo existovat také samostatně.

B) Slovo *denně* nezačíná předložkou, ale kmenem *den-*.

C) Slovo *odvážně* vypadá, jako by začínalo předložkou, dokonce slovo *vážně* existuje, ale v tomto případě nejde o spojení předložky s příslovcem, *od-* je zde předpona, *odvážně* souvisí se slovem *odvaha*.

4 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **D**

oddělené

Slovo *od-děl-en-é* tvoří přepona, kořen, přípona, koncovka.

A) Slovo *po-trav-y* obsahuje předponu, kořen a koncovku měnící se při skloňování slova, neobsahuje příponu.

B) Slovo *zor-nič-ku* obsahuje kořen, příponu a koncovku, neobsahuje předponu.

C) Slovo *čtyř-díl-n-é* je slovo složené, skládá se ze dvou kořenů: *čtyř-* a *-díl-*, přípony a koncovky.

5 ŘEŠENÍ ÚLOHY

5.1 správná odpověď: **zájmeno vztažné**

Vztažné zájmeno *který* uvozuje vedlejší větu.

Zájmeno *který* může být i tázací – to ale stojí na začátku tázací věty, např.: *Které knihy si odneseš?*

5.2 správná odpověď: **vid dokonavý**

Má pouze tvary času minulého (*vyvinul*) a budoucího (*vyvine*), na rozdíl od vidu nedokonavého – *vyvíjet*, který má tvary času minulého (*vyvíjel*), přítomného (*vyvíjí*) i budoucího (*bude vyvíjet*).

5.3 správná odpověď: **1. pád, číslo množné, rod mužský životný, vzor mladý**

6 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **D**

Samice nakladou vajíčka a dále se o ně starají jen samci.

Samci pouze pomáhají s hlídáním nakladených vajec, jak dokládá šestá část textu: *Samice kladou vajíčka, která zahrabávají na břehu, a pak svou snůšku po celou dobu inkubace střeží. S touto činností jim pomáhají i samci.*

7 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **D**

Třebaže

Spojka *třebaže* je synonymní se spojkou *ačkoli*. Obě uvozují vedlejší větu příslovečnou přípustkovou.

A) Spojka *Pokud* uvozuje vedlejší větu příslovečnou podmínkovou.

B) Spojka *Jelikož* uvozuje vedlejší větu příslovečnou příčinnou.

C) Spojka *Jestliže* uvozuje vedlejší větu příslovečnou podmínkovou.

8 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: D

Po představení jsme šli do kavárny. Dali jsme si tam něco dobrého do zubů.

Správně má být *Dali jsme si tam něco dobrého na zub.*

9 ŘEŠENÍ ÚLOHY

9.1 správná odpověď: D

Když jsem poprvé utekla z domova, bylo mi třináct. Hledali mě týden, a já přitom byla na nádraží, kousek od baráku, kde jsme bydleli.

9.2 správná odpověď: C

Byla jsem schovaná v malém domku u výhybek, co v něm nádražáci skladují bordel. Starý cedule. Lopaty. Krabice.

9.3 správná odpověď: B

V noci jsem si chodila k pumpě pro vodu a do zahrady pro jablka. A koupala se nahatá v řece.

9.4 správná odpověď: E

A přes den poslouchala vlaky a představovala jsem si, kam jedou, a přála si nasednout a být najednou někde úplně jinde, ale nedokázala jsem se pohnout.

9.5 správná odpověď: A

Hlavně jsem ale nechtěla, aby mě někdo našel, třeba ten mámin chlap. Můj náhradní fotr.

10 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: zhlédli, nejznámější, líbily, objevují

Chyba je v pravopise slova *shlédli*, správně má být *zhlédli*; ve významu *uvidět, zúčastnit se jako divák* píšeme na začátku slova *z-*, na rozdíl od *shlédnout*, které má význam *podívat se dolů*.

Chyba je v pravopise slova *nejznámější*, správně má být *nejznámější*; jedná se o 3. stupeň přídavného jména *známý*, kdy ke kořeni slova přidáme příponovou část *-ější*.

Chyba je v pravopise slova *líbili*, správně má být *líbily*; jedná se o shodu přísudku s podmětem, podmět *výkony* je podstatné jméno rodu mužského neživotného: *výkony se líbily*.

Chyba je v pravopise slova *oběvují*, správně má být *objevují*; vycházíme ze stavby slova: *ob-jev-ují*, kde *ob-* je předpona, slovo může být i bez ní, např. *jevit se*.

11 ŘEŠENÍ ÚLOHY

11.1 správná odpověď: A

V textu se vyskytuje oslovení.

Tvrzení odpovídá textu 1: Oslovení se nachází v prvním verši: *slezské lesy, mé lesy!*, také v předposledním verši: *smrkové moře*, dále v posledním verši: *slezské vy hoře!*

11.2 správná odpověď: A

Text je lyrickou básní o deseti verších.

Tvrzení odpovídá textu 1: Báseň nemá děj, vyjadřuje pocity autora; text je napsán na deseti řádcích.

11.3 správná odpověď: A

První verš se rýmuje s druhým, třetí se čtvrtým.

Tvrzení odpovídá textu 1: Rýmové schéma je: *aa bb cc...* – jedná se o rým sdružený.

11.4 správná odpověď: N

Kompozice textu je založena na protichůdném vyjádření.

Tvrzení neodpovídá textu 1: V textu se nevyskytují motivy, myšlenky, které by byly v rozporu (např. smutek x radost). Celý text je teskně, smutně laděný.

12 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: B

Básník přirovnává slezské lesy k osudu slezského lidu.

V pátém a šestém verši básně se píše: *Padá z vás jehličí v noci a v mlze, porobeného to národa slze.*

13 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: A

Mlčíte, hynete, smrkové moře,

Ve verši se vyskytuje hyperbola: *smrkové moře*. Vyskytuje se zde i personifikace (připisování lidských vlastností či schopností neživým věcem): *mlčíte (lesy)*.

B) Ve verši je použita metonymie (odvozené pojmenování na základě vnitřní souvislosti): *rozkaz Vídně*.

C) Verš neobsahuje žádné obrazné vyjádření.

D) Verš obsahuje přirovnání (příměr, srovnání): *jak já*, a apostrofu (řečnické oslovení věci nebo nepřítomné osoby): *slezské lesy, mé lesy!*

14 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: C

otazník

Jedná se o větu tázací.

15 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: D

Předložkový výraz *od pokoje* je přívlástek neshodný.

A) Výraz *ulicí* je příslovečné určení místa.

B) Výraz *aleje* je přívlástek neshodný.

C) Spojení *museli vyjet* je přísudek slovesný, složený z modálního – způsobového – slovesa a infinitivu významového slovesa.

16 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **neboť, a, ale**

Další spojky *jestli* a *jak* jsou podřadicí, tj. uvozují větu vedlejší.

17 ŘEŠENÍ ÚLOHY

17.1 správná odpověď: A

Druhá část výchozího textu obsahuje alespoň jedno přísloví.

Tvrzení je pravdivé: *Ranní ptáče dál doskáče. nebo Kdo šetří, má za tři.*

17.2 správná odpověď: A

První část výchozího textu obsahuje alespoň jedno homonymum.

Tvrzení je pravdivé: Homonyma jsou slova souzvučná, která stejně znějí, ale jiný význam. V textu je homonymem např. slovo *zámek* (*šlechtické sídlo; zařízení umožňující něco zamknout*) nebo *pokoj* (*místnost; klid*).

17.3 správná odpověď: A

První část výchozího textu obsahuje alespoň jedno slovo složené.

Tvrzení je pravdivé: Slova složená obsahují aspoň dva kořeny, v textu najdeme *půlnoc* nebo *pánajána*.

17.4 správná odpověď: A

Druhá část výchozího textu obsahuje alespoň jeden citově zabarvený výraz.

Tvrzení je pravdivé: V textu najdeme např. *hrnuli se, zavrčela, kukani, máma, vypadne*.

18 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: D

Výraz *katastrofální* je zde užitý ve významu *hrozná, příšerná* (tedy expresivně): *katastrofální/hrozná/příšerná otrava*.

19 ŘEŠENÍ ÚLOHY

19.1 správná odpověď: **dveře zívly**

19.2 správná odpověď: **velká jako díra po granátu**

20 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **D**

Prohlídky na zámku v Kamenici začínají v neděli o hodinu dříve než na jiných zámcích.

Z výchozího textu vyplývá, že první turisté přijíždějí v devět hodin. V první části textu se také píše: *Jinde na zámcích se otevírá v deset...*

A) Vstupenky neprodává Jitka, ale paní Zemánková, jak dokládá úsek v druhé části výchozího textu: *Paní Zemánková schovala pletení a přitáhla si rukou barevné bločky vstupenek.*

B) Autobus nezastavil u zámku. Podporu tvrzení najdeme v obou částech výchozího textu: *Sledovala autokar, jak stoupá Zámeckou ulicí. Pod zámkem zabočil doleva. Zůstal stát na dolním konci platanové aleje.* Turisté museli od autobusu projít alejí: *Turisté vystoupili a hrnuli se alejí.*

C) Autorka obrazové publikace označuje Kamenici sice za malou obec (*díra po granátu*), ale z textu vyplývá, že jde o obec navštěvovanou turisty přinejmenším díky jejímu zámku.

21 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **C**

Moje babička vždy říkávala, že sladší než med je jen hluboký spánek.

Při stupňování přídavných jmen se sice souhláska *k* mění na souhlásku *č*, ale jestliže před souhláskou *k* je souhláska *d* nebo *t*, píšeme místo souhlásky *č* souhlásku *š*: *sladký – sladší*.

A) Chyba je ve slově *měkší*, správně má být *měkčí*; jedná se o druhý stupeň přídavného jména *měkký*, kde se souhláska *k* mění na *č*.

B) Chyba je ve slově *kratčí*, správně má být *kratší*; souhláska *k* se sice mění na souhlásku *č*, ale jestliže před souhláskou *k* je souhláska *d* nebo *t*, píšeme místo souhlásky *č* souhlásku *š*.

D) Chyba je ve slově *nejsuší*, správně má být *nejsušší*; jde se o třetí stupeň přídavného jména *suchý*, kde souhláska *ch* v kořeni slova se mění na *š*, druhé *š* je součástí příponové části slova, pomocí které se tvoří 2. stupeň některých přídavných jmen (*mladý – mladší, suchý – sušší*).

22 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: **D**

Jsou to slova mnohoznačná.

Obě slova mohou mít více významů, jež vznikly přenesením původního významu (mezi významy je jistá spojitost), např. *kmen stromu, africký kmen, kmen členovců* apod., *koruna stromu, česká koruna* (platidlo), *královská koruna* apod.

23 ŘEŠENÍ ÚLOHY

- 23.1 správná odpověď: C
vedlejší věta příslovečná účelová
- 23.2 správná odpověď: A
vedlejší věta předmětná
- 23.3 správná odpověď: D
vedlejší věta příslovečná příčinná
- 23.4 správná odpověď: E
vedlejší věta příslovečná způsobová

24 ŘEŠENÍ ÚLOHY

- 24.1 správná odpověď: A
Návštěvnost kin v letech 1995 a 1998 byla stejná.
Tvrzení je v souladu s informacemi v grafu: Návštěvnost kin v letech 1995 a 1998 činila 9,3 milionu diváků.
- 24.2 správná odpověď: A
V letech 1992 až 1996 návštěvnost kin stále klesala.
Tvrzení je v souladu s informacemi v grafu: Vyplývá z něho, že od roku 1992 do roku 1996 počet návštěvníků stále klesal.
- 24.3 správná odpověď: N
Nejmenší počet diváků zaznamenala kina v roce 1996.
Tvrzení není v souladu s informacemi v grafu: Nejméně diváků přišlo do kin v roce 1999.
- 24.4 správná odpověď: A
První tři posuzované roky vykázaly rekordní návštěvnost.
Tvrzení je v souladu s informacemi v grafu: První tři posuzované roky jsou 1990–1992. Takového počtu jako v těchto třech letech počet diváků v žádném z následujících roků nedosáhl.

25 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: C

proč mají Britové hlásit případné nálezy žraloka krokodýlího

Na konci druhé části textu se píše: *Zároveň apeluje na všechny obyvatele Británie, aby jakékoli další nálezy tohoto druhu žraloka okamžitě nahlásili, protože se jedná o cenný materiál pro vědecká zkoumání.*

- A) V textu se sice píše o možných příčinách přesouvání rybích druhů, ale o tom, jak se žralok krokodýlí dostal na pláž u Plymouthu, v textu není zmínka.
- B) V textu o překvapení mluví kurátor National Marine Aquarium James Wright; o tom, že by byl překvapen objevitel žraloka Steven Greenfields, v textu není zmínka.
- C) V textu se sice píše o názorech ochránců na vliv rybářů na úhyn žraloků, ale o způsobech možné ochrany v textu není zmínka.

26 ŘEŠENÍ ÚLOHY

26.1 správná odpověď: **zdejší, místní**

Slova souznačná (synonyma) mají stejný nebo velmi podobný význam, např. slova *zdejší* a *místní* lze v textu zaměnit, aniž by se změnil jeho význam.

26.2 správná odpověď: **přesouvání**

Přesouvání rybích druhů směrem k pólům je v posledních letech stále častějším jevem.
Slovo *přesouvání* je ve větě v 1. pádu.

27 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: D

poměrně chladné

Z kontextu vyplývá, že v *Británii letos panuje neobvykle krutá zima*. Život žraloka běžně žijícího v tropických oblastech tedy mohou ohrozit vody *poměrně chladné*.

28 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: D

například v hlubokých vodách u Brazílie a Austrálie

Jedná se o přívlstek neshodný několikanásobný. Ptáme se: *V JAKÝCH vodách*, odpověď: *ve vodách u Brazílie a Austrálie*.

29 ŘEŠENÍ ÚLOHY

29.1 správná odpověď: B

výklad

Text je útvarem odborného stylu, který objasňuje vznik zemětřesení.

29.2 správná odpověď: E

popis pracovního postupu

Text postupně uvádí činnosti, které popisují natírání oken.

29.3 správná odpověď: A

zpráva

Text informuje o události, která se již stala.

30 ŘEŠENÍ ÚLOHY

správná odpověď: C

Děti malují motýly a ptáčky barvami na okna zcela samy.

A) Chyba je ve slově *kdosy*, správně má být *kdosi*; pravopis zájmena neurčitého je třeba si zapamatovat, podobně jako v zájmenech *cosi*, *jakýsi*, *kterýsi*, *čísi* píšeme *-i*.

B) Chyba je ve slově *mími*, správně má být *mými*; jde o 7. pád čísla množného: *s mými kamarády*.

D) Chyba je ve slově *obětavý*, správně má být *obětaví*; přídavné jméno *obětavý* se skloňuje podle vzoru *mladý*: *mladí – obětaví rodiče*.